ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 23.12.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

261

Zákon

zo dňa 7. decembra 1949

o organizácii výskumníctva a dokumentačnej služby.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

ČASŤ PRVÁ.
Ústredie vedeckého výskumu a výskumné ústavy.

Diel I.
Ústredie vedeckého výskumu.

§ 1

(1) Na vybudovanie jednotnej organizácie výskumníctva a všetkej dokumentačnej služby a na ich plánovité vedenie zriaďuje sa pri Štátnom úrade plánovacom Ústredie vedeckého výskumu (ďalej len „Ústredie“).

(2) Do pôsobnosti Ústredia náleží najmä:

a) pripravovať v rámci jednotného hospodárskeho plánu návrh plánov výskumných prác;

b) sledovať výskumnú činnosť vo výskumných ústavoch a starať sa o koordináciu a rozvoj vedeckej práce v týchto ústavoch;

c) určovať podľa potrieb jednotného hospodárskeho plánu v rámci plánov výskumných prác základné výskumné úlohy a starať sa o ich riešenie;

d) dbať o využitie výsledkov výskumu v praxi;

e) starať sa o plánovitú výchovu výskumníckych pracovníkov a spolupôsobiť pri ich zaraďovaní do výskumných ústavov;

f) dbať o vecné vybavenie výskumných ústavov a o využitie ich zariadení;

g) starať sa o plánovité usporiadania vedeckých sjazdov, konferencií a porád pre potreby výskumníctva;

h) starať sa o styky so zahraničím pre potreby výskumníctva;

ch) udeľovať odmeny za výsledky výskumnej práce podľa smerníc ustanovených vládou, poprípade navrhovať príslušným inštitúciám udelenie takých odmien alebo sa vyjadrovať k návrhom na ich udelenie;

i) viesť dokumentačnú službu a starať sa o jej koordináciu, využitie a rozvoj;

j) podávať návrhy opatrení týkajúcich sa výskumníctva a dokumentačnej služby a vyjadrovať sa k takým návrhom iných úradov a inštitúcií.

(3) Opatrenia pri plnení úloh Ústredia, ktorými sa zasahuje do pôsobnosti iných ústredných úradov, robí Štátny úrad plánovací po dohode s týmito ústredným úradmi.

(4) Výskumníctvom podľa tohto zákona sa rozumie sústavné vedecké bádanie, ktoré vytvára a shromažďuje vedecké poznatky a skúma možnosť ich využitia pre rozvoj a zabezpečenie hospodárstva celku a zvýšenie úrovne ľudu.

§ 2

(1) Na čele Ústredia je predseda, ktorého zastupuje námestník. Predseda a jeho námestník sú štátnymi zamestnancami; ustanovuje a odvoláva ich prezident republiky na návrh vlády.

(2) Predseda Ústredia organizuje a vedie práce Ústredia a výskumníckej rady (odsek 3).

(3) Ako poradný orgán predsedu Ústredia sa zriaďuje výskumnícka rada. Počet jej členov určí a členov po dohode so zúčastnenými ministrami vymenúva minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho. Podrobnosti o činnosti výskumníckej rady určí organizačný poriadok, ktorý vydá minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho.

§ 3

(1) Ako regionálny orgán Ústredia sa zriaďuje pri Slovenskom plánovacom úrade Slovenské ústredie vedeckého výskumu (ďalej len „Slovenské ústredie“), ktorého prostredníctvom vykonáva Ústredie svoju pôsobnosť na Slovensku.

(2) Na čele Slovenského ústredia je predseda, ktorého ustanovuje a odvoláva vláda na návrh ministra-predsedu Štátneho úradu plánovacieho, urobený po vypočutí povereníka-predsedu Slovenského plánovacieho úradu. Predseda vedie práce Slovenského ústredia a slovenskej výskumníckej rady (odsek 3).

(3) Ako poradný orgán predsedu Slovenského ústredia sa zriaďuje slovenská výskumnícka rada, ktorú tvoria slovenskí členovia výskumníckej rady (§ 2, ods. 3). Podrobnosti o činnosti slovenskej výskumníckej rady určí organizačný poriadok, ktorý vydá poverenník-predseda Slovenského plánovacieho úradu so súhlasom ministra-predsedu Štátneho úradu plánovacieho.

Diel II.
Výskumné ústavy.

§ 4

Výskum budú vykonávať výskumné ústavy uvedené v §§ 5 až 9 a prechodne aj doterajšie výskumné ústavy (§ 17).

ČASŤ DRUHÁ.
Ústredné výskumné ústavy.

§ 5

(1) Za účelom sústredenia a racionalizácie výskumníctva v jednom alebo niekoľkých príbuzných výskumníckych odboroch, poprípade vykonávania zvlášť nákladného alebo dlhodobého výskumu širšieho významu zriadi vláda nariadením ústredné výskumné ústavy, a to poprípade z niektorých doterajších ústavov.

(2) Do pôsobnosti ústredných výskumných ústavov náleží najmä:

a) vykonávať výskum v odbore, pre ktorý sú zriadené, najmä pokiaľ ide o základné výskumné úlohy;

b) plniť vo svojom odbore iné úlohy, ktoré im uloží Ústredie v rámci svojej pôsobnosti.

(3) Ústredné výskumné ústavy sú podriadené Ústrediu, pokiaľ vládne nariadenie, ktorým bol ústav zriadený (odsek 1), neustanovuje inak.

§ 6

Ústredie môže so súhlasom ministra - predsedu Štátneho úradu plánovacieho a príslušného ministra poveriť ústavy uvedené v §§ 7 až 9, poprípade iné výskumné orgány, vykonávaním úloh ústredných výskumných ústavov.

ČASŤ TRETIA.
Ostatné výskumné ústavy.

§ 7

(1) Ministri môžu po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho a ministrom financií a so súhlasom vlády zriaďovať v odbore svojej pôsobnosti výskumné ústavy (ďalej len „ústavy ministerstiev“).

(2) Organizačné poriadky ústavov ministerstiev vydávajú a pôsobnosť ústavov určia príslušné ministerstvá po predchádzajúcom vyjadrení Ústredia.

(3) Ústredie môže so súhlasom príslušného ministerstva ukladať ústavom ministerstiev priamo alebo prostredníctvom ústredných výskumných ústavov osobitné výskumné úlohy.

§ 8.

(1) Národné, komunálne a im na roveň postavené podniky môžu zriaďovať výskumné ústavy so súhlasom zúčastnených ministrov, udeleným po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Príslušný minister určí po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho podmienky, za ktorých výskumný ústav (odsek 1) plní svoje úlohy.

(3) Ústredie môže so súhlasom príslušného ministerstva ukladať výskumným ústavom národných, komunálnych a im na roveň postavených podnikov osobitné výskumné úlohy; na ich riešenie poskytne Štátny úrad plánovací finančné prostriedky, pričom dbá na predpisy o financovaní týchto podnikov.

§ 9

(1) Ústavy vysokých škôl, ktoré slúžia prevažne výskumným účelom, sa zriaďujú podľa § 7, ods. 1.

(2) Ústavy vysokých škôl, ktorí slúžia prevažne vyučovacím, popri tom však aj výskumným účelom, zriaďuje minister školstva, vied a umení po vyjadrení Ústredia a po dohode s ministrom financií a ostatnými príslušnými ministrami.

(3) Ustanovenie § 7, ods. 3 platí tu primerane.

ČASŤ ŠTVRTÁ.
Poštátnenie a iné prechody práv a záväzkov.

Diel I.
Poštátnenie výskumných zariadení.

§ 10

(1) Poštátňujú sa výskumné zariadenia, ktoré určí vláda nariadením.

(2) Pre poštátnenie podľa odseku 1 platia primerane ustanovenia §§ 4 až 13, 30, 41 a 42 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 24. októbra 1945, č. 100 Sb., o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, v znení zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 114 Sb., s tým, že tam, kde podľa spomenutého dekrétu vyvíja pôsobnosť minister priemyslu, prislúcha táto pôsobnosť pri poštátnení podľa tohto zákona ministrovi-predsedovi Štátneho úradu plánovacieho.

Diel II.
Iné prechody práv a záväzkov.

§ 11.

Dňom, ktorý určí Ministerstvo výživy vyhláškou v Úradnom liste, zaniká Sväz pre výskumníctvo v priemysle výživy. Týmto dňom prechádzajú všetky jeho práva a záväzky na štát.

ČASŤ PIATA.
Všeobecné ustanovenia.

§ 12

Všetky výskumné ústavy sú povinné podporovať Ústredie pri plnení jeho úloh.

§ 13

(1) Ústredie môže uverejňovať údaje a zprávy získané od výskumných ústavov len so súhlasom orgánov spravujúcich tieto ústavy.

(2) Pri uverejňovaní údajov a zpráv je Ústredie povinné dbať, aby neboly dotknuté hospodárske alebo iné verejné záujmy.

(3) Neuverejnené údaje a zprávy smú sa dať na nahliadnutie len úradom a ústavom vymenovaným v §§ 1, 3 a 4.

(4) Každý, ktorého prostredníctvom sa údaje a zprávy sbierajú, spracúvajú alebo uverejňujú, je povinný o všetkých veciach, o ktorých sa pritom dozvie, zachovávať mlčanlivosť.

(5) Pokiaľ ide o údaje a zprávy dôležité pre obranu štátu, vyžaduje sa v prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3 súhlas Ministerstva národnej obrany.

ČASŤ ŠIESTA.
Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 14

Vláda sa splnomocňuje, aby nariadením rušila alebo začleňovala štátne výskumné ústavy a určila ich pôsobnosť i v tých prípadoch, keď ústavy boly zriadené zákonom.

§ 15

(1) Ustanovenie § 9 zákona zo dňa 25. októbra 1948, č. 249 Sb., o poštátnení ústavov poľnohospodárskeho a lesníckeho výskumníctva a o ich organizácii a správe, sa zrušuje.

(2) Zrušuje sa platnosť, poprípade používateľnosť všetkých iných ustanovení, ktoré odporujú ustanoveniam tohto zákona.

§ 16

(1) Tento zákon sa nevzťahuje na výskum vojenskej správy a jej ústavy a na právnu dokumentačnú činnosť, vykonávanú Ministerstvom pre sjednotenie zákonov.

(2) Súčinnosť vo veciach výskumníctva medzi vojenskou správou a Ústredím, ako i medzi jednotlivými výskumnými ústavmi vojenskej správy s výskumnými ústavmi podľa tohto zákona upraví sa smernicami, ktoré vydá Štátny úrad plánovací po dohode s Ministerstvom národnej obrany a ostatnými zúčastnenými ministerstvami.

(3) Smernicami podľa odseku 2 sa tiež určí, aké opatrenia sa majú v Ústredí a v jednotlivých výskumných ústavoch podľa tohto zákona vykonať v záujme obrany štátu.

§ 17

Dokiaľ nebudú urobené iné opatrenia podľa tohto zákona, zostáva činnosť doterajších výskumných ústavov nedotknutá.

§ 18

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho po dohode s ministrom financií a ostatnými zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v.r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.